

پایان عصر قاجار

سید مرتضی میرحسینی

کتابخانه ملی ایران

www.ketab.ir

سیرشناسه	: میرحسینی، مرتضی، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: پایان عصر قاجار / سیدمرتضی میرحسینی
مشخصات نشر	: تهران: کتاب کوله‌پشتی، ۱۳۹۶ .
مشخصات ظاهری	: ۲۶۴ ص.
شابک	: 978-600-461-000-1
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: ایران -- تاریخ -- انقلاب مشروطه، ۱۲۲۴-۱۲۲۷ق
موضوع	: Iran -- History -- Constitutional Revolution, 1906-1909
رده‌بندی کنگره	: DSR۱۴۰۷/م۹پ۲۱۳۹۶
رده‌بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۷۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۵۹۱۴۰۰

پایان عصر قاجار

سیدمرتضی میرحسینی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۱-۰۰۰-۱

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۷

صفحه‌آرا: آتلیه کوله‌پشتی

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

نشر کتاب کوله‌پشتی

تلفن: ۶۶۵۹۴۸۱۰-۶۶۱۲۳۹۵۸

پست الکترونیک: koolehposhti-pub@yahoo.com

وبسایت: www.ketabekoolehposhti.com

اینستاگرام: [ketabekoolehposhti](https://www.instagram.com/ketabekoolehposhti)

آدرس: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان کارگر جنوبی، کوچه مهدیزاده، پلاک ۷، واحد ۱۰۲
کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

فهرست

۹	پیش‌گفتار .....
۱۱	فصل یک: شورش و انقلاب .....
۵۳	فصل دوم: مشروطیت و استبداد .....
۸۹	فصل سوم: کنش، وقت‌نا است .....
۱۲۱	فصل چهارم: مشکلات بیان .....
۱۴۹	فصل پنجم: ایران در جنگ بزرگ .....
۱۸۱	فصل ششم: موج سوم انقلاب .....
۲۱۷	فصل هفتم: شب کودتا و فردای آن .....
۲۵۷	برای مطالعه بیشتر .....
۲۵۹	نمایه .....

پیش‌گفتار

تاریخ دوره قاجار، یعنی از زمانی که آقامحمدخان پادشاهی خاندان زند را فرو شکست تا روزی که اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی در خلع احمدشاه از سلطنت به ترمق رسیدند همیشه برای بسیاری از علاقه‌مندان به تاریخ جذاب بوده است. دورانی تقریباً یک‌صد سالی که پس از دوره طولانی جنگ‌های داخلی و بی‌ثباتی سیاسی آغاز می‌شود در دگرگونی‌های عظیم اجتماعی و حوادث بزرگ و کوچک زیادی را در خود جای می‌دهد. اما این کتاب، چنان‌که در عنوانش پیداست تنها به سال‌های پایانی این عصر پرفراز و نشیب می‌پردازد و بر دهه منتهی به انقلاب مشروطه و سال‌های پس از آن درنگ می‌کند. گفتنی‌ها را در متن اصلی کتاب گفته‌ام و از آن‌رو این مقدمه را طولانی نمی‌کنم. فقط به این نکته اشاره کنم که تلاش کردم بیسر و روی جریان اصلی حوادث و فضای حاکم بر رویدادها متمرکز باشم و به مسائل فرعی و شخصیت‌های حاشیه‌ای نپردازم. داوری درباره موفقیت یا شکست این کوشش را به خوانندگان واگذار می‌کنم.

از پدر و مادر عزیزم که بی‌منت پشت من ایستاده‌اند، از دوستان و همکاران مطبوعاتی که همیشه نظراتم را به نقد و چالش می‌کشند و مرا به مطالعه و تحقیق بیشتر وادار می‌کنند، و نیز از اساتید صبورم برای کمک‌ها و راهنمایی‌هایشان ممنونم. اما این کتاب بدون پیشنهاد و پشتیبانی دوست و برادر بزرگوار و عزیزم محمدمهدی نمازی نوشته نمی‌شد؛ از او برای تمام خوبی‌هایش سپاسگزارم و این کتاب را به پاس هشت سال دوستی به او تقدیم می‌کنم.

م. میرحسینی

بهار ۱۳۹۶